

Sygn. akt IV CSK 177/15

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa J. P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Apelacyjnemu w [...]o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 7 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 14 października 2014 r.,

- 1) odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej kwoty 5.000,- (pięć tysięcy) zł,**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części,**
- 3) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 600,- (sześćset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód J. P. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 października 2014 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 6 lutego 2014 r., którym oddalono jego powództwo przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Apelacyjnemu w [...] o zapłatę kwoty 878,40 zł tytułem odszkodowania obejmującego koszty wykonania prawomocnego wyroku w sprawie Sądu Apelacyjnego sygn. akt I ACa .../10 oraz kwoty 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoczeniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania powód oparł na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., podnosząc, że skarga jest oczywiście

uzasadniona, a „rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie pozwoli na prawidłowe ustalenie zasadności zgłoszonego powództwa i oddalonej apelacji”, ponadto „przyjęcie skargi do rozpoznania leży w interesie publicznym”. Zdaniem skarżącego zaskarżony wyrok w oczywisty sposób narusza art. 417¹ § 2 k.c. i art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. przez ich niezastosowanie. Zdaniem skarżącego bezpodstawnie odmówiono uwzględnienia powództwa za naruszenie dobrego imienia powoda poprzez wykonanie prawomocnego wyroku nakazującego mu przeproszenie S. R. za naruszenie dóbr osobistych poprzez zamieszczenie ogłoszenia w [...] w sytuacji, gdy wyrok ten w wyniku skargi kasacyjnej został uchylony przez Sąd Najwyższy.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Skarga kasacyjna nie odpowiada tym wymaganiom. Co do zasady bezprawność naruszenia dóbr osobistych i ewentualne wyłączenie bezprawności oparte na kontratybie działania mieszczącego się w ramach porządku prawnego co do zasady bada sąd w sprawie o ochronę dóbr osobistych. Jeśli jednak dla ustalenia bezprawności określonego działania (np. orzeczenia sądu czy decyzji administracyjnej) przewidziano właściwy tryb odwoławczy, dopiero stwierdzenie tej bezprawności we właściwym trybie uzasadniać będzie takie ustalenie w procesie o ochronę dóbr osobistych (por. wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 22 lutego 2012 r., IV CSK 276/11, OSNC 2012, nr 9, poz. 107). Ubocznie wskazać należy, że przyczyną uchylenia orzeczenia sądu drugiej instancji nie musi być kwalifikowane naruszenie prawa, wymagane na mocy art. 417¹ § 2 k.c. (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2013 r. V CSK 328/12, OSNC-ZD 2014 nr 3, poz. 56).

Skarga kasacyjna w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia odnoszącego się do kwoty 5000 zł podlega odrzuceniu, jako niespełniająca kryterium wartości przedmiotu zaskarżenia z art. 398² § 1 k.p.c. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym m.in. w postanowieniu z dnia 7 maja 2009 r. (III CZ 20/09, nie publ.) w razie kumulacji w pozwie o ochronę dóbr osobistych roszczeń majątkowych i niemajątkowych, o majątkowym charakterze sprawy, w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c., decyduje charakter roszczenia stanowiącego przedmiot osądzenia w zaskarżonym wyroku.

Z tych względów Sąd Najwyższy w części dotyczącej kwoty 5000 zł na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną, a w pozostałej części na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz art. 99 k.p.c.).

kc